

Vestigingsbeleid intensieve veehouderij Nederweert

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

13 mei 2008 / rapportnummer 1926-63

1. OORDEEL OVER HET MER

De gemeente Nederweert wil het bestemmingsplan buitengebied herzien. Het bestemmingsplan zal uitbreidingsmogelijkheden bieden voor de bestaande intensieve veehouderij en regelt ook het vestigingsbeleid van de intensieve veehouderij. Hiervoor is een plan-milieueffectrapport (verder aangeduid als plan-MER) opgesteld. Het bevoegd gezag is de gemeenteraad van Nederweert.

Bij brief van 9 januari 2008 is de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het plan-MER¹.

Tijdens de toetsing heeft een gesprek plaats gevonden tussen de Commissie en de initiatiefnemer. Daar heeft de Commissie kenbaar gemaakt dat het MER naar haar oordeel op een aantal onderdelen onvolledig is. Naar aanleiding hiervan heeft de initiatiefnemer nadere informatie aangeleverd over:

- de overschrijding kritische depositie Natura 2000-gebieden;
- vergelijkingskaarten alternatieven en scenario's plan-MER Nederweert.

De Commissie is van mening dat in het MER en de nadere informatie (aanvulling) tezamen, de essentiële informatie aanwezig is.

Aangezien een overschrijding van de kritische depositieniveaus voor Natura 2000-gebieden optreedt², is er derhalve waarschijnlijk geen milieugebruiksruimte. Dit betekent, gegeven de Natuurbeschermingswetgeving, dat allereerst verregaande reductie van uitstoot van verzurende stoffen (met name ammoniak) plaats dient te vinden.

Het plan-MER zal met het nog op te stellen (voor)ontwerpbestemmingsplan ter visie worden gelegd. De Commissie adviseert het plan-MER samen met de aangeleverde nadere informatie (aanvulling) bij het (voor)ontwerpbestemmingsplan ter visie te leggen.

In het navolgende wordt het oordeel van de Commissie nader toegelicht.

¹ Voor technische gegevens over de m.e.r.-procedure zie Bijlage 1.

² De Commissie gaat in haar beoordeling hiervan uit van de meest recente wetenschappelijk onderbouwde kritische waarden. Voor depositie zie Bal, D., H.M. Beije, H.F. van Dobben & A. van Hinsberg. Overzicht van kritische stikstofdeposities voor habitattypen en Natura 2000-gebieden (concept-eindversie 13-6-2007). De auteurs van dit rapport stellen: "Wanneer de atmosferische depositie op een locatie hoger is dan het kritische niveau van het aldaar voorkomende of gewenste habitatype, dan bestaat er een duidelijk risico op significant negatieve effecten (dat wil zeggen: het niet halen van het instandhoudingdoel)".

2. TOELICHTING OP HET OORDEEL

De Commissie is van mening dat in het MER en de nadere informatie (aanvulling) tezamen de essentiële informatie aanwezig is. Wel heeft de Commissie kanttekeningen bij het plan-MER. Samengevat betreffen deze:

- inzicht in meer concrete maatregelen ter verdere reductie van uitstoot voor de (vervolg) besluitvorming kan – gelet op de specifieke problematiek met betrekking tot ammoniakdepositie – wenselijk/noodzakelijk zijn;
- de natuurbeheerplannen voor de Natura 2000-gebieden moeten nog worden vastgesteld en kunnen mogelijk consequenties hebben voor het voorliggende besluit.

2.1 Inzicht in meer concrete maatregelen wenselijk

Op basis van het MER – met name de aanvullende passende beoordeling, waar de Commissie om heeft gevraagd - kan geconstateerd worden dat significante gevolgen voor de Natura 2000-gebieden, vanwege dit bestemmingsplan buitengebied, niet zijn uit te sluiten.

Uit het MER blijkt dat voor de meest relevante milieuthema's (ammoniak, geur, verkeer en fijn stof) er sprake is van relatief beperkte verschillen tussen een meest verspreid alternatief voor de ontwikkeling van de intensieve veehouderij en een meest geconcentreerd alternatief (namelijk: in de landbouwontwikkelingsgebieden (LOG)).

Daarnaast blijkt uit het MER dat door de gemeente Nederweert alleen niet aan de kritische depositiewaarden voor de Natura 2000-gebieden kan worden voldaan door het treffen van extra emissiebeperkende maatregelen. Na toepassing van wettelijk vereiste stalaanpassingen ligt de toekomstige bijdrage aan de (achtergrond)depositie van ammoniak vanuit de Nederweertse stallen op de Groote Peel namelijk nog steeds fors hoger dan de vereiste kritische depositiewaarde. Zelfs als alle stallen zouden verdwijnen uit Nederweert, wordt de kritische depositiewaarde nog enkele malen overschreden tengevolge van andere, externe bronnen.

In het plan-MER staat dat het doen van stalaanpassingen onvoldoende bijdrage levert aan het terugdringen van de milieubelasting op de Natura 2000-gebieden. Tegelijkertijd constateert de Commissie dat in het voor het op te stellen bestemmingsplan te hanteren “Ontwikkelingskader bestemmingsplan buitengebied”³ uitbreidingsmogelijkheden worden geboden van bouwblokken van 2, 3 en 4 hectare, hetgeen relatief gezien – elders in Nederland komt deze omvang niet of nauwelijks voor - zeer grote oppervlaktes zijn.

³ Ontwikkelingskader bestemmingsplan buitengebied gemeente Nederweert, Arcadis 9 januari 2008.

De Commissie wijst op de recente uitspraak door de Voorzitter van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State en de brief van de minister van LNV over het Toetsingskader ammoniak en Natura 2000. Gezien de strekking daarvan adviseert de Commissie in het bestemmingsplan in ieder geval uit te gaan van het vigerende kader gesteld door de Natuurbeschermingswet.

Daarbij constateert de Commissie dat:

- een scenario dat leidt tot een toename van overschrijdingen van kritische depositieniveaus waarschijnlijk juridisch niet mogelijk is;
- het juridisch gezien onzeker is of nieuwvestiging of uitbreiding mogelijk is bij een scenario dat leidt tot depositiestandstill via saldering, in situaties waar er al sprake is van overschrijdingen van kritische depositieniveaus;
- het juridisch gezien onduidelijk is voor welk tempo van depositieteruggang (richting geen overschrijding van het kritisch depositieniveau) gekozen dient te worden in geval van nieuwvestiging of uitbreiding in situaties waarbij er sprake is van overschrijdingen van kritische depositieniveaus.

Gelet op het bovenstaande adviseert de Commissie om zoveel mogelijk concrete maatregelen uit te werken om de overbelasting door met name ammoniak terug te dringen.

2.2 Natuurbeheerplannen voor de Natura 2000-gebieden nog niet vastgesteld

Wat er precies mogelijk en nodig is aan maatregelen om de depositie te verlagen, moet ook in de nog vast te stellen beheerplannen voor de Natura 2000-gebieden worden uitgewerkt. Voor individuele vergunningverlening dient immers in de toekomst ook getoetst te worden aan de vast te stellen beheerplannen. Te allen tijde dient getoetst te worden aan de Natuurbeschermingswet. De Commissie wijst er op dat bij elke aanvraag moet worden aangetoond dat er geen significant negatieve gevolgen op Natura 2000-gebieden zullen optreden. Op dit moment is er in de omgeving van Nederweert sprake van een grote overschrijding van de depositie van ammoniak en NO_x op de aanwezige Natura 2000-gebieden. Daar ligt dus een reductieopgave.

De Commissie onderschrijft de conclusies uit de aanvulling voor de nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Daarin worden significant negatieve gevolgen, als gevolg van activiteiten die voort kunnen vloeien uit het nieuwe bestemmingsplan buitengebied, niet uitgesloten. Zij beschouwt de aanvulling als een passende beoordeling op grond van artikel 19j uit de Natuurbeschermingswet. De Commissie wijst er op dat deze beoordeling bij een Wet milieubeheervergunningaanvraag dient te worden gevolgd door een passende beoordeling op grond van artikel 19f, Natuurbeschermingswet⁴.

Zolang de belasting op Natura 2000-gebieden de kritische depositiewaarden overschrijdt, zal elke verdere overschrijding vooralsnog moeten worden aangemerkt als significant negatief omdat de instandhoudingsdoelstellingen (ernstig) in gevaar worden gebracht. Dit geldt niet alleen voor bedrijven met intensieve veehouderij, maar feitelijk voor alle veehouderijbedrijven.

⁴ Het doorlopen van de ADC-toets uit de Natuurbeschermingswetgeving biedt hier geen ruimte voor uitbreiding of nieuwvestiging, aangezien niet is uit te sluiten dat buiten het plangebied alternatieve locaties voor landbouwontwikkeling aanwezig zijn.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Nederweert

Bevoegd gezag: de gemeenteraad van Nederweert

Besluit: het vaststellen van een nieuw bestemmingsplan buitengebied

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C/D14

Activiteit: herhuisvesting, uitbreiding en nieuw oprichting van intensieve veehouderijen in het buitengebied

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- plan-MER 3^e concept d.d. 8 november 2007, Arcadis ;
- Quick scan wet geurhinder en veehouderij d.d. 4 juni 2007, Arcadis;
- Ontwikkelingskader bestemmingsplan buitengebied d.d. 9 januari 2008, Arcadis.

De Commissie heeft geen inspraakreactie via bevoegd gezag ontvangen.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in: het Gemeente Contact

advies aanvraag: 1 mei 2007

ter inzage legging: 4 mei 2007 t/m 31 mei 2007

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 26 juli 2007

notitie reikwijdte en detailniveau vastgesteld: 18 december 2007

aanvraag toetsingsadvies: 9 januari 2008

toetsingsadvies uitgebracht: 13 mei 2008

Bijzonderheden:

Dit is het eerste bestemmingsplan buitengebied waarvoor een dergelijk plan-MER gemaakt is. Maar in zijn algemeenheid zal voor bestemmingsplannen voor het buitengebied al heel snel een plan-m.e.r.-plicht bestaan, omdat deze bestemmingsplannen vaak het kader vormen voor allerlei m.e.r.-plichtige activiteiten zoals onder andere intensieve veehouderijen, toeristisch/recreatieve voorzieningen, dan wel functiewijzigingen (zoals activiteit C 9.2 uit het Besluit m.e.r.).

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de (vooraf) gestelde eisen. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de eventuele tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een voldoende plaats te geven bij de besluitvorming. Is dat naar haar mening niet het geval dan signaleert de Commissie dat er sprake is van een zogenoemde 'essentiële tekortkoming'. De Commissie adviseert dan dat die informatie alsnog beschikbaar komt, alvorens het besluit wordt genomen. Overige tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

dr. ir. G. Blom (voorzitter)
ir. S. Bokma
ing. M.G.F. Hille (werkgroepsecretaris)
drs. S.R.J. Jansen
ir. W.H.A.M. Keijsers

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Vestigingsbeleid intensieve veehouderij Nederweert

De gemeente Nederweert wil het bestemmingsplan buitengebied herzien. Het bestemmingsplan zal uitbreidingsmogelijkheden bieden voor de bestaande intensieve veehouderij en regelt ook het vestigingsbeleid van de intensieve veehouderij. Hiervoor is een plan-milieueffectrapport (verder aangeduid als plan-MER) opgesteld. Het bevoegd gezag is de gemeenteraad van Nederweert.

ISBN: 978-90-421-2360-1